

1.337

1887

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 8 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Boldog új esztendőt!

Zombor, 1907. jan. 1.

Az idő feltartóztatlanul siet tova. Nap nap után s év év után gyors egymásutánban bukik alá az enyészet mély ölébe minden tekintet nélkül arra, vajjon az időben élő egyes emberek s az emberek kisebb-nagyobb közösségei: családok, társaságok és nemzetek elérték-e az éppen letelő időrésztre kitűzött céljukat.

Boldog az az ember, az a család, az a társadalom, az az állam, mely a munka sikerén, a kitűzött határ elérésén érzett megnyugvással tekinthet vissza egy-egy letűnt időszakaszra; boldog még az is, aki úgy léphet át az új szakasz küszöbén, hogy épen viszi át magával vágyai, törekvései valóságába vetett bizodalomát, hitét vagy legalább reménységét.

De hányszor van úgy, hogy az új időszakasz hajnalhasadása a meddő munka, a céljátévesztett tö-

rekvés, a hivságos vágyak s a letört remények egész nagy gyászos temetőjét aranyozza be első sugaraival.

A most elmúlt esztendőnek megvirradása ilyen szomoru virradás volt a magyar nemzetre. Kétségbeesés fogta el a lelkeket s a kétségbeesés zordon éjszakájába nem világított be a reménynek még egy vékony szál sugara sem. Százados nehéz küzdelmek árán szerzett alkotmánybiztosítékaink bástyái repedeztek, omladoztak s félő volt, hogy vállalkozó magyar rabszolgalelkek segedelmével az önkény teljesen szethanyja, úgy hogy kő kövön nem marad belőle.

De hála a gondviselésnek, mikor az ország hajóját végveszedelemmel fenyegették a pártos visszavonás vak szenvedélyeinek csapkodó hullámtornyai, a nemzet akaraterejének csodálatosan megnyilvánult egysége átsegítette a töréssel és elmerüléssel fenyegető viharos

háborgáson. A király és a nemzet újra megtalálta a kölcsönös meg egyezés békés utját, melyen a vihartól megrongált hajó derék kormányosai és legénysége hamarosan betömték a lékeket s ép árbocokat és vitorlákat állítottak az összeroncsoltak helyébe.

Az alkotmánytiprás vésszel terhes borulatából hirtelen előtört a békés fejlődéssel biztató törvényesség napja. A kétségbeesés sötétségét eloszlatta a reménység, a hit, a bizodalom mind jobban erősödő verőfénye.

Az új esztendő első napja már nem kétségekkel vívódó, hanem reménységgel és bizodalommal eltelt nemzetre virrad. Ennyiben az új esztendő már is boldogabb, mint volt az ónak kezdete. De legyen még boldogabb az által, hogy amint az ó-esztendő a harcok helyébe békét, a pusztulás helyébe fejlődést, a gyász helyébe vidulást varázsolt, azonképen fokozatosan,

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Feminizmus.

Írta: Kajabuss.

... A feleségem mindennap elolvassa az újságot elejétől végig. Azaz, hogy a hátulján kezd, a kishirdetéseken, amelyekben „ezerszer csókolja Aranyvirág az ő Oltárképét” és férjhezmeni óhajt fiatal, egyedül álló kisasszony jellemes urhoz, csak komoly ajánlkozók stb. stb.” — Én isten uccse sokszor nem érek rá a napilapot elolvasni, hanem az asszony mindig ráér.

Természetesen elolvassa azt a sok zagyvalékot is, mely a feminizmus céljait akarta szolgálni s izetlenné és émélygössé tette a lapok hasábjait. Mert nem a női jogokért való küzdelem, nem valami óhajtanuo ideális állapot szava csendült meg azokban a cikkeken, hanem egy nem létező álomvilág képeiben való tobzódás rikoltozott és okvetetlenkedett.

A feleségem nincs még egészen tisztában a feminizmussal. Csak tapogatja, mint a

tót a hajnalt. Legjobban tetszett neki a Schirmacher Kaethe szabad előadása, melyet ez a hölgy Budapesten a redoutban vagy hol tartott. Ez a jeles előadó a „Fédération Internationale de Femmes” (Nők nemzetközi szövetsége) tagja. Ugy vélekszem, hogy ez az amerikai Kati néni elérkezett már az életnek utolsó előtti állomására, melynek a neve: lemondás. Mert igen csak kilocsesant belőle a keserűség, mikor azt mondta, hogy: „Tous les hommes sont des cochons”. Ah! ez nagyon erős, sőt goromba. Hol van a nőesség, a finomság ebből a hentesnéhez illő szentenciából? . . . Igaz, hogy jó gondolatok ritkán keresnek föl asszonyi fejet, de ilyen vaskos mondást még a harangozó se ereszt meg, akinek házában a repülő sziták, táncoló nyújtófák nem tartoznak a spiritizmus titkai közé.

Mikor a feleségem kivette belőlem a fenti francia mondás jelentését, hogy: „a férfiak mind disznók”, elkezdte magasztalni, áldani Schirmacher Kaethe asszonyt: hogy milyen igazsága van, hogy milyen bátor szókimondó hölgy, szobrot kell neki emelni és

így tovább. Hetvenkedett az asszony, mint az árpacipó a kemencében.

— Hiszen ez nem újság — jegyeztem meg én. Már ezelőtt 300 esztendővel a windsori asszony (Shakespeare-né) javaslatot adott be a parlamenthez, hogy szüntessenek meg minden férfit. Pedig úgy áll a dolog, hogy a windsori asszony is, meg a pacséri is a körmeivel kaparná ki a földből a férfit, ha lehetne. Az ilyen mondások csak a megzápult gyűlöletnek epekiömlése.

A magyarok közt is találatódnak feminista apostolok. Itt van például Schwimmer Rózsa, aki abban az örült képzelgésben delectálja magát, hogy a nagy isten világát a saját silány agyacsájához méri, tüzet fuj a férfiak ellen és elégiákat ptyereg a nők sorsa miatt. Jól mondja Musset Alfréd: „Édes dolog magunkat szerencsétlenné hinni, mikor tulajdonképen üres lelkűek és unalmasak vagyunk”. . . . Ez az . . . Az üres lelkűség. Mikor igazándi nemes tartalom hiányában erőt vesz a női lelken a beteges hiuskodás, hírhedtség utáni szomj, mely közel rokon a

lépésről-lépésre segítse el föléledt reményeinket a megvakosuláshoz és megtért hitünket a megbizonyosodáshoz.

Ily értelemben kívánunk mi a nemzetnek, mely megbűnhődött már multat és jövődőt, boldog új esztendő.

Az üzleti elv tisztessége.

Megtörténik nem ritkán, hogy a kereskedők durván bánnak vevőikkel, sőt néha tettelességekre is ragadtatják magukat velük szemben.

Jól tudjuk, hogy mennyi türelem kell ahhoz, hogy az üzletbe betoppanó legkülömbféle emberek kívánságait, sokszor szeszélyeit nyugodtan viselhesse a kereskedő. Jól tudjuk, hogy a mai üzletember ezer meg ezerféle bajjal küzd, hogy a sima ábrázat nem ritkán kinzó gondoktól gyötört agyat takar: mégse hallgathatjuk el, hogy a vevővel durván bánó kereskedő nemcsak igazságtalan, hanem egyuttal önmagának is nagy kárt okoz.

Durvasága csakhamar kitudódik s nagyon természetesen a közönség azután kerül ki az ilyen kereskedőt. Hiába ad aztán jó árut olcsó áron is: üzlete mindinkább hanyatlak és gondjai szaporodnak. Mert a közönség legnagyobb részét megvesztegeti a finom udvariaság és ha tudatlanul is, szívesebben fizet többet az áruért ott, ahol előzékeny viseletet tanusítanak vele szemben.

Ezekből kitűnik, mily mulhatatlan kelléke az üzletembernek az udvariaság, melyről megfélekednie sohasem szabad, még akkor sem, ha kellemetlen vevővel van dolga.

A jó üzletembernek az az érdeke, hogy apró engedményekkel, vagy ha ezeket nyújtania nem áll tehetségében, kisebb szíveségekkel, minők egyike például a vásárolt cikkek házhoz való küldése, kedveskedjék a vevőnek, akivel ezáltal szívélyes viszonyt létesít, aminek hasznát csak maga a kereskedő látja.

Az itt-ott történt kellemetlenségek főoka többnyire az volt, hogy az üzlettulajdonos vonakodott a nála vásárolt árukat kicserélni. Ez az eljárás nagyon indokolt lehet, mert bizony nem nehéz megérteni, hogy a kereskedő nem egyhamar talál vevőt olyan árura, melyet vevője már használatba vett. Igaza azonban ennek a kereskedőnek még sincs, különösen pedig akkor nincs, ha gorombáskodik a vevővel, vagy pláne tettelességre megy. Nemcsak azért nincs, mert a törvény megbünteti ezért, de mert emberi szempontból sem lehet eljárását helyeselni. A tisztességes kereskedő elsősorban is gondosan ügyel arra, hogy vevőjének olyan cikkeket adjon el, mellyel az meg van elégedve és a cikk minőségénél fogva meg is lehet elégedve. De számolnia kell azzal is, hogy a vevő utólag megbánja vásárlását. Azért ki kell nyilatkoztatnia, hogy a cikket kicseréli vagy ki nem cserélheti.

Óvatos tisztesség, — ez az az üzleti elv, amelynek szigorú betartása mellett üzletembereink remélhetik, hogy boldogulnak. Aki ezt szem elől téveszti, ne a körülményeket, ne a vevőközönség közömbösségét vádolja, hanem csak önmagát, mert ő az, aki a legnagyobb kárt okozza önmagának.

valódi örültséggel Az összeférhetlen dolgoknak szánalmas egymás mellé helyezése jelzi folyton az ilyen egzaltált és félrebillent lelkek munkáját.

Bezzeg nem szenvednek ebben a nemzetközi énkórságban azok az életerős, piros arcu, sima kontyu, hangos beszédű, kis tudományu polgárasszonyok, kiknek szent birodalmuk a család s ott ők korlátlan uralkodók és szívük igaz szeretete sugározza be az egész birodalmat, ha nem sejtik is azt, hogy a nemzet haladását minden irányban a boldog családi tüzhelyek mozdítják elő, melyeknek legnagyobb ellensége a flancoló, üreslelkű asszonyok. Az a méltóság, melyet a nőnek a keresztényen világrend megadott s ami egészen a családban merül ki, soha nem egyeztethető össze semmiféle férfias természetű élethivatással. Az ábrándozás, tépelődés, hangulat mind nem ér semmit. Az a fő, hogy az ember egészségben, békességben éljen és keressen eleget, hogy megélhessen. A többi csak firlelanc. A furcsa gondolatok és hangulatok jók lehetnek festőknek, színészeknek, íróknak. De

egyszerű polgáremberknél az asszony csak kedves legyen, okos és jó, házias, ügyes. Más nem kell.

Szépen írja le egy német poéta a férfi és a nő szerepét a házban: „Kihívja a férjet a háborús élet. Kell küzdeni, hatni, kell vetni, aratni. Nyerekedni eszélyel, verekedni eréllyel, szerencse csinálni. És ime begyűlnek az ég adományi. Eltölti a szérűt a sárga kalász és tágul az udvar, terjed a ház.“ Bent sürg a tisztos, szemérmes asszony, a gyermekek anyja, uralgva bölcsen a házi körben Lányokat oktat, fiukat szoktat. Serény keze tettel példázza a szót és rendszere tettel gyarapítja a jót. Jártatja a rokka körül keze lábát, megtölti színtiltig a jószagu ládát. És gyűjti fiókba, hol szűzi a rend, a hószinű gyolcsot, a vásznat, a lent. S a jóhoz a csint fűzi kellemsen és sohse pihen.“ (Schiller: A harang.)

Hát ilyen asszonyok lehettek a Schiller idejében, de má már ritkaság számba mennek. Mindamellet vannak és ezek igazi virágai ennek a földi világnak. Ezeknek élete a kötelesség, az önfeláldozás és a szeretet tiszta

Előfizetési felhívás.

Ma január hó 1-ével lapunk 30-ik évfolyamába lépett. Nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk vissza arra a munkára, melyet ez egy emberöltő alatt végeztünk. Belsőlettel szolgáltuk vármegyénk, székvárosunk és a nagyközönség érdekeit, anélkül, hogy a vita hevében az ügy érdemét a személyek érdekével összezavartuk volna. Azonkívül lelkes szószólói voltunk mindenkor mindennek, amit a nemzet, a társadalom, a tudomány és művészet és a humanizmus nagy érdekei az egyesektől követeltek.

Ezt a programot megtartjuk a jövőben is. Aki tisztességes, komoly munkánkat méltatja, kérjük, támogasson benne bennünket.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H i r e k.

Lapunk olvasóinak és munkatársainak boldog új évet kívánunk.

Áthelyezés. Fernbach Károly főispán dr. Flórián Géza bajai járási irnokot az apatini szolgabíróshoz, Szabó Arpád apatini járási irnokot pedig a bajai szolgabíróshoz kölesönösen áthelyezte.

Anyakönyvvezetői áthelyezés.

A belügyminiszter Vass Béla újpesti anyakönyvvezetőhelyettesét hasonló minőségben a szabadkai anyakönyvvezetői hivatalhoz helyezte át.

szentháromsága közt folyik le. És mert ott folyik, nem üres a lelkük sohasem, nem halmozzák a panaszt a csillagos égig. Feliépésük, mozdulatuk, szavuk, intésük, mint a nyári eső: mindig áldás jár vele. Az ilyen derék nőnevelő hatása alól a legkomolyabb férfi sem vonhatja el magát. Az ilyen asszony házában olyan rend van, hogy ott még a kiesett szög is magától visszamegy a helyére. Tisztesség adassék az ilyen nőknek és pedig annál nagyobb, minél ritkábban fordulnak elő. Ez a tisztesség és a nőt megdicsőítő glória csak a családi tüzhelynél juthat osztályrésztül a hitvesnek, az anyának. Mert a tisztelethez a nőnek nem elég fessnek lenni és olyan ruhákat hordani, amelyekben domborit. Ehhez az a csinoságnál ritkább erény szükséges, melynek neve: női méltóság. Bájakkal többé-kevésbé fölruház a természet minden asszony személyt, a méltóságot a nő maga szerzi meg.

De bizonyára nem a mai korban dühöngő hiszterival, a nyilvános szónoklatok, felolvasásokkal, a női jogoknak émelegős és ualmas emlegetésével. Hiába deklamálnak, a

A magyar közélet halottai. Meghalt a magyar közélet egyik legtevékenyebb alakja: gróf Zichy Jenő. Hosszu, 70 éves életének legnagyobb része a politika, közgazdaság, a tudomány és művészet terén való fáradságos és áldozatra kész munkálkodásban telt el. Mint a függetlenségi eszmének harcosa, jelentékeny alakja volt a képviselőháznak. Legutóbb Székestehérvárt képviselte a parlamentben. A közgazdasági élet terén különösen a magyar ipar fejlesztésén fáradozott s jelentős szerepe volt az Országos Iparegyesület vezetésében. Az e téren való szereplése szerezte meg neki az „ipar gróf” nevet. Szegednek a nagy árvíz után való felvirágoztatásában nagy buzgalommal vett részt. Először ő sürgette az Alföld csatornázását: a duna—tiszai, vagyis a Pest, Szeged, Szabadka és Kula közti csatorna című rőpiratában. Szeged, Szabadka és Székestehérvár díszpolgárukká választották. A Rákóczi és társai hamvainak hazahozatala alkalmával rendezett magasztos ünnepeknek vezetője volt. Mint többszörös milliomas, vagyónak jelentékeny részét tudományos és művészeti célokra fordította. Három ízben rendezett nagyobb tudományos expedíciót Ázsiába, a magyar őshaza nyomainak kikutatására. E tanulmányutak földrajzi, történelmi, néprajzi, nyelvészeti stb. gazdag eredményeit maga s a vele járt szaktudósok vastkos kötetekben dolgozták föl. A fővárosban, a Rózsa-utcai e célra épített palotájában, nagyszabású muzeumot rendezett be tudományos és műgyűjteményeiből. E palotát és muzeumot végrendeletében a fővárosnak adományozta. Elévülhetlen egyéb érdemei mellett e fejedelmi adomány: a Zichy-muzeum minden időkre megőrzi a nemes gróf emlékezetét.

Hegedűs Sándor, a magyar közéletnek és politikának egyik kimagasló alakja, szombaton hajnalban Budapesten elhunyt. — Közéleti tevékenységét a hírlapírás terén kezdte meg. Mint jeles pénzügyi kapacitás, a képviselőháznak egyik számottevő munkása, majd a Széll Kálmán-féle miniszteriumban a kereskedelemügyi tárca viselője volt. Később a főrendiháznak tagja lett. Mint tudóst, az Akadémia tagjává választotta. Mint több pénzintézetnek igazgatósági tagja s a Magyar Általános Takarékpénztár részvénytársaság elnöke, jelentékeny közgazdasági tevékenységet fejtett ki. A magyar protestáns egyházban a legma-

hivatásuk sohasem lehet egy a férfival. Lehet, hogy a feministák hajlamai szavaiknak öszintéségével egy uton járnak, de se nem függenek, se nem illenek jobban össze, mint a századik zsoltár meg a kőrösi lányról szóló nóta. (Hallod-e te kőrösi lány?)

Mikor a miniszter azt a kegyetlen rendeletet adta ki, hogy csak a jelesen érettségizett nők bocsáthatók az egyetemre, a feleségem olyan bus volt napokig, mint egy erdei lak. Folyvást azt hajtotta, hogy mi közlünk, férfiak között mennyi a számár és mégis azok előtt nyitva az egyetem, minden pálya föl a legmagasabb állásokig. A legokosabb férfiak egy kis szerencsével tobzódna a dicsőségben, elismerésben és jövedelemben. Igazat adtam neki, hogy csakugyan sok a számár közöttünk.

Ugy délután kilenc órákor, mikor én már a második litert vallatom s egy kissé összefolytak előttem a szent józanság nem éppen szigorú körvonalai — mindent ráhagyok az asszonyra, olyan vagyok, mint a bárány.

Az alkalmat fel is használja s ha bus volt a miniszteri rendelet megjelenésekor, annál

gasabb polcot: az egyházkerületi főgondnoki méltóságot érte el s e méltóságban Tisza Kálmánnak volt méltó utóda.

Elmondhatjuk a költővel: Hálnak, hálnak, egyre hálnak szine java a magyarnak.

Uj ügyvéd Apatinban. Dr. Teleki Sándor Apatinban ügyvédi irodát nyitott.

Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag választás. A Borovánszky Gyula elhunytával megüresedett vármegyei törvényhatósági bizottsági tagságra múlt hó 28-án ejtették meg a választást dr. Széchenyi Tamás kulai járási főszolgabíró elnöke mellett. Megválasztott Kanyó József kulai földbirtokos és kir. járásbírósi végrehajtó.

Adomány. Ujszivác község képviselőtestülete Eimann Károly jegyző indítványára a szegedi vakok gyámolítására évi állandó 40 korona segélyt szavazott meg.

Házasságok. Radóczy József tiszakálmántalvi tanító eljegyezte Fábrián Ilonkát, Fábrián Mihály sajkáslaki állomási elöljáró leányát.

Dr. Teleki István zentai gimnáziumi helyettes tanár eljegyezte Vartus Margit kisasszonyt.

Vermes Jenő dr. palánkai ügyvéd f. hó 6-án vezeti oltárhoz Popper Annuskát, Popper L. Mór szegedi borkereskedő leányát.

Fenyves Kornél dr. szegedi orvos eljegyezte Fischer József péterrévi földbirtokos leányát, Bertát.

Gaál Ferenc emlékezete. A Szabadkán elhunyt jeles zeneköltő, Gaál Ferenc emlékének megörökítésére György Mór szabadkai földbirtokos és zeneszerző indítványt adott be a város közgyűléséhez. Ebben segélyt kér egy síremlék felállítására.

A városi pótdadó-ügy. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága közhírré teszi, hogy a városi pótdadómunkálathoz 1907 évtől leendő mikénti kezelése és ezzel kapcsolatban a városi adóügyi osztály személyzetének szaporítása tárgyában hozott határozat a városi kiadóhivatalban 15 napon át közszemlére van kitéve, mely idő alatt az esetleges felelősségek a m. kir. belügyminiszter urhoz címezve a városi tanácsnál benyújtandók.

Cipőgyár Hódságon. A hódsági cipészek elhatározták, hogy Hódságon nagyobb szabású cipőgyárat létesítsenek. A kormány anyagi támogatásának kieszközölésére már megtették az intézkedéseket.

A régi haragos. Linek Antal szabadkai szőlőesős a napokban egy régi haragosával találkozott. A régi haragos elérkezettnek látta az időt, hogy haragját Lineken tett leg is megmutassa s botjával olyan erős ütést mért Linek jobb lábára, hogy az eltört. A sérült embert a kórházba szállították.

kitörőbb öröm ragadta el, mikor olvasta a múlt héten, hogy a finnek országos képviselőnek egy asszonyt választottak. Diadallal hozta a lapot:

— Ne, olvasd és ess kétségbe. Közledek a férfiak alkonya... Igen is... A nők jogait tovább elkobozni nem lehet. Képviselőik, majd miniszterek lesznek. Ime Finnországban... Nos, mit szólsz hozzá?!

— A finn asszonyok igen okosak — ásitoztam én.

— Hát a magyarok nem azok? Hát amely pályára a nagyhatalmu férfiak rábocsátják, nem mindenütt elébe vágnak a buta és lomha férfiaknak? Inmár a női világ napja teljes ragyogással vonul fel az égre. Ezután irodalmilag is képezzük magunkat (Jaj!) Nem öli ki tehetségeinket a konyha, gőze, füstje. (Jaj, jaj!) Igen is... Tömeháztartás lesz, A nők nem főznek, (Jaj, jaj, jaj!) hanem központi kósztolás lesz férfi szakácsokkal. Igen is.

Én — kivallatva a második litert — melodramai hangulatban csak annyit mondtam: Nem is volt úgy, most sincsen úgy; adja Isten, ne legyen úgy!

Gyilkos vadőr. Véres eseménynek szemtanúi voltak a sztapári-ut mentén elhúzódó házak lakói. Kanurits Mita a helybeli vadásztársaság alkalmazottja a múlt héten betért a sztapári-uton levő Relits-féle kocsmába egy pohár borra. Nemsokára rá bevetődött oda Sigyanszki Vlada jégördő és Kanurits Mitát e szavakkal ingerelte: „Lőnéd magad agyon azzal a fegyverrel!” Kanurits pedig egész nyugodtan azt válaszolta: „Mért épen én, mért nem lőnéd te magad vele agyon!” Szót szó követve, mire a kocsmában dula-kodni kezdtek. A kocsmáros látván, hogy ebből nagy veszedelem lehet, Sigyanszkit kitészkoltta az utcára és a kocsmáját maga után bezárta; Kanuritsnak pedig azt az utasítást adta, hogy meneküljön minél előbb a kerteken keresztül, mert Sigyanszki össze fogja csodíteni a közelben dolgozó összes jégördőket. Kanurits megfogadta a kocsmáros tanácsát és a kerteken keresztül el is menekült. A Császár-féle majornál kijött az országutra, hogy utját folytassa; Sigyanszki megpillantotta és 6—7-en szövetkezve, ki baltát, ki csákányt, ki pedig kocsilöcsőt ragadott és Kanurits után iramodtak. Kanurits látván vészes helyzetét, rájuk kiáltván, hogy feleje ne közeledjenek, mert löni fog. De a figyelmeztetés mit sem használt. Kanurits erre sörétre töltött vadászfegyveréből Sigyanszki Vladó fiatal napszámosnak a gyomrába lőtt. A szerencsétlen ember rögtön összeesett és meghalt. A vadőr ezután még egy lövést tett és súlyosan megsebesítette Zurkovits Radivoj napszámost is. Kanurits a véres tett elkövetése után önként jelentkezett a vizsgálóbírónál, aki kihallgatta és kihallgatása után nyomban elrendelte a letartóztatást.

Szerencsétlenség a vadászaton. A múlt esütörtökön Péterrévén nagy körvadászat volt, amelyen halálos végű szerencsétlenség történt. Ugyanis az egyik vadász, Deák János janda felhuzott ravaszszal tette vadászfegyverét a számba s mikor ő maga is fel akart szállni, a fegyverre hajolt, ránehezedett, miközben az elsült és a löveg Deákot mellén találta, úgy hogy rögtön meghalt.

A veszettség áldozata. Csece István 14 éves fiú egy szerbnél szolgált Turján. A fiút októberben egy kutya harapta meg, amely gyanus volt ugyan, de a gazda eltitkolta s ahelyett, hogy jelentést tett volna az előljárásnál, még a fiúnak is megtiltotta, hogy erről mások előtt szólnon. Rövid idő elmultával a fiún kitört a veszettség s a lelketlen gazda még most sem könyörült a szegény gyermekben. Ahelyett, hogy kórházba vagy hazaszállította volna, fához kötötte s két éjjel, két nap kötve tartotta s azzal fenyegette, hogy agyonüti, ha elárulja, hogy ő megkötötte. Mikor már látta, hogy minden hasztalan, hazavitte a fiút s hozzátartozóinak azt mondotta, hogy sok hurkát evett s attól lett rosszul. A szülők eleinte elhitték, de midőn a szegény gyermek magához tért, elmondta, hogy mi történt vele. A megrémült szülők nyomban siettek vete Zsablyára valami Varju nevezetű emberhez, aki idejekorán utját tudta vágni a veszettségnek, most azonban már későn volt minden. A szülők kapkodtak fűhöz-fához, jelentést tettek az előljárásnál is. A szerencsétlen gyermek a napokban irtózatos kínok között meghalt. Holttestét fölboncolták s a vizsgálat csakugyan megállapította a veszettséget. A lelketlen gazda ellen megindították a büntető eljárást.

A világ legidősebb embere. Egy angol lap közlése szerint egy öreg, nagyon öreg, Sturman nevű bushman férfi. A közel matuzsálemi kort elért bushman jelenleg száznegyvenhat éves és atyja egy száz esztendőös kis fiúnak. Sturman még emlékszik azokra az évekre, mikor a bushmannok szabad emberek voltak. Szellemi és testi erejének teljes birtokában van Fogsora vakítóan fehér s még most is kitűnő szolgálatot tesz a világ legidősebb emberének.

Gondnokság. Az ujvidéki kir. törvényszék Gajnov Jánosné szül. Pálffy Mileva 36 éves g. kel. férjes, bácsszentiváni lakost tékozlás miatt gondnokság alá helyezte.

Boszuból. Schwebler Fülöp fekete-hegyi földműves a napokban megtámadta a vele szemközt jövő Morel Jakabot s úgy elverte, hogy szegény súlyos betegten nyomja az ágyat. Schwebler ellen akit tetteben boszu vezetett, megindították az eljárást.

Apagyilkosság Szilbácson. Kolarity Gyoko bacsótvárosi beres karacsöny estéjén hazajött apjához Szilbácsra, hogy őt megkérje, venné magához menyét és gyermekeit három hónapra, míg ő bicskázásból kifolyólag reá mért börtönbüntetését leüli, de édes atya, Kolarity Lázár, erről hallani sem akart, ami annyira dühbe hozta ittas állapotában levő fiát, hogy kihuzta zsebkését és édes atyját úgy szurta nyakba, hogy ennek még csak anyyi ideje volt, hogy átvászorogjon a kertjén keresztül hátsó szomszédjához, Gavrilov Danilóhoz, akinek még annyit tudott mondani: „Jaj, a fiam halálra szurt!” s nyomban összeesett a küszöbön. Az elvetemült fiut a csendőrség letartóztatta.

Kivándorlási ügynökök leleplezése. A soproni határszéli rendőrkapitánysághoz beosztott nagymartoni kirendeltség ismét két ügynököt leleplezett le a múlt héten. Az egyik Ungár Izidor andocsi lakos, aki a Vörösesillag ügynökséghez szállított kivándorlókat. A minap rajtavesztett, mert Nagymartonban három mágócsi embert, akiket ki akart szállítani, elfogtak s vallomásukból kiderült, hogy Ungár Izidor a közvetítő. A másik leleplezett ügynök igen veszedelmes ember, aki ugyszólván valamennyi hajóstársaság részére szállított embereket. Neve Piller Ferenc és Ujpalánkán lakik. A Nagymartonban történt fölfedezés alapján a belügyminisztérium távirati rendeletére a nyomozást Pamlényi Gábor, kirendeltségi vezető fogatosította Palánka községben. Az eredmény meglepő, mert bizonyult, hogy Piller Ferenc a kivándorlók közvetítését már három év óta üzi üzletszerűen Ópalánka, Ujpalánka és Németpalánka községekben s eddig körülbelül nyolcszáz kivándorló kijutását segítette elő, akiktől illó jutalmat kapott s azonkívül még a különféle hajóstársaságok ügynökségeitől is kapott fejésként 10 koronát. Piller Ferenc saját beismerése szerint közvetítő irodát tartott. Pamlényi Gábor nagymartoni m. kir. határszéli rendőrkapitány csak decemberben öt ügynököt leleplezett le s adott át megérdemelt büntetésének.

A téli gazdasági tanfolyam. Az adai m. kir. földműves iskola ingyenes téli tanfolyamot rendez. A téli gazdasági tanfolyam célja, hogy a felnövekedett gazdaközönség, ki gazdaságát csak rövidebb időre hagyhatja el, az okszerű gazdálkodás alapismereteiben oktatást nyerhessen. Az oktatás magyarázások, felvilágosítások, valamint a viszonyok szerinti lehetséges gyakorlati utmutatásokkal történik. A téli gazdasági iskolába felvehető minden 18 évet betöltött földművelő, ki írni, olvasni és a négy alapművelettel számolni tud, erkölcsi bizonyítvány felmutatása mellett. Saját birtokon gazdálkodók előnyben részesülnek. Téli gazdasági iskolák tanfolyamának tartama 2 hónap január hó 5-től február 28-ig tart. A téli iskola tanfolyamára 20 belakó tanuló vétetik fel, kik minden díj lefizetése nélkül lakást és teljes ellátást nyernek. Ezenkívül annyi bejáró tanuló vehető fel, amennyit a helyi viszonyok megengednek. A kiképzés a talajismeretre, az általános növénytermelésre s a részletes növénytermelésből azon növények ismertetésére szorítkozik, mely növényeket e vidéken természetnek, esetleg a melyek termesztése itt különösen indokolt, továbbá az állattenyésztés és ápolás azon mérvig s azon mozzanatok, melyek az iskola gazdaságában gyakorlatban előfordulnak s illetve gyakorlati és szemléltető módon felöllelhetők: ez áll úgy a háziállatok tenyésztése, mint a baromfitermesztésre nézve. Gazdasági számadás legegyszerűbb vezetése, ami a munkavégzés, a a termény, pénz bevételeinek és kiadásainak bejegyzésén túl nem terjed. Mezőrendőri és munkás-törvény ismertetése. A téli gazdasági iskola növendékei a mezőgazdasági háziipar azon ágaiból, tehát bognár ipar, kosár-, seprő- és kelekötés nyerneket oktatást, amire az iskola be van rendezve. Gyakorlati foglalkoztatásra különös súly fektetettük: a takarmány készítés, a takarmány adagolás, istálló és tejgazdasági

munkák, trágyakezelés a telepen, kihordás, teregetés, vetőmag előkészítés, rostálás, trierözés, csávázás, magtári kezelés, vetőgép beállítása, eszközök előkészítése, karban tartása, óvása. — földkimérés stb mind gyakorlatilag adatnak elő. Szóval a képzés főként is kiválóan gyakorlati alapon, az élet számára egyszerű modorban, de mindig okmutatóan történik, a tudnivalók közlése csak magyarázás és példák s gyakorlati és szemléltető okmutatások igénybevétele mellett történik és pedig a kiscgazda viszonyainak szigorú számbavételével. A gazdasági képzéssel kapcsolatos és azt támogató szempont a bentlakóknál a tisztaság, rend és pontosságra való szoktatásra a legnagyobb súly fektetettük. A téli iskolát végzett tanulók bizonyítványt nyernek, melyet az igazgatóság állít ki. Végül megjegyeztetik, hogy a téli tanfolyam növendékeire a földműves iskola rendes fegyelmi szabályzata kötelező. Előjegyzések akár személyes jelentkezésre, akár írásbelileg beadott kérvényre a hirdetés megjelenése után elfogadhatnak.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Keszler Dezső ékszerész hirdetésére.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

Színház.

A Vest és Schnitzer által írt és Eysler Edmund által zenésített **Vándorlegény**-t adták szombaton.

Egy haldokló, legalább nálunk veszendőben lévő, társadalmi típus: az országutak örökké bolygó nomádja, a leleményes pumolás sine curájából élőködő szegénylegény, Straubinger körül forog a mese, amelynek vékonyka fonalát sok bizarr bohósággal és persze minél kevesebb valószínűséggel tele aggatták a szerzők Hanswurst-komédiák esőrgő sípkájával, sípjával, dobjával, vadleányával, no meg fehérparókás herceggel és hercegnővel.

Ebben az operettben is, mint a legtöbbben, a harmóniát szöveg és zene között, a belső, értelmi és érzelmi kongruenciát ne nagyon keressük.

És ez a belső disszonancia csak azért nem sért nagyon — sőt talán a legtöbbben észre se vették — mert maga a mese is telítve van bizarr fonáksággal, ellentétes elemek összekötésével, hercegi udvar és komédiás bódé bolondos összekuszálásával. Ugy hogy már már azt hisszük, hogy a zene és szöveg is célzatosan divergál.

De már ami aztán a zenét a szövegtől függetlenül, a maga elszigeteltségében illeti, hát az igazán figyelemre méltó. Mert oly hamisítatlan bécsi keringő témákat, amilyenekkel Eysler ezt a bolondos mesét át és átszövi, tele andalító bájjal, poézissal, üde levegővel, virágillattal, szerelmi vágygyal, — ritkán halunk. Aztán az is mesteri, hogy csaknem egyetlen témát szöveget, és ez a téma majd itt, majd ott újra meg újra előbukkan, mint vissza-visszatérő reminiscencia. — — —

A javithatatlan zenekar ma is magának vindikálta a feltétlen függetlenséget az énekestől és így az egész előadás gyengeségét nagyrészt ez okozta.

A zenekarnál egy ócska „verkli” is kiméletesebben nyúzta volna azokat a bájos ke-

ringőket, amelyekből a mai előadás elsikkasztott minden lendületet, minden bájt.

Igy hát az énekeseket se érheti a gánecnak teljes sulya, csak annyi, amennyit az ének- és szöveg-szerep gyenge tudása miatt nekik kell felróni.

Sz. Pozsonyi Lenke (Lola hercegnő) több igyekezettel és jóakarattal, mint amennyi hévvel, színezéssel és lendülettel énekelt. Intonációja se volt mindenütt egészen kifogástalan.

Ragányi Iza (Oculi) hasonlóképp.

Nagy Gyula (Fülöp herceg) azonban a leggyengébb volt, mert fátyolos hangja, lagymatag játéka indiszpozícióra vallott.

Szalóki (Straubinger) alakítása kiváló, éneke azonban gyenge volt.

Dicséretet érdemel Asszonyi László (Csepü), Virányi Sándor (udvarmester).

—n.

A kis Montenegro tagadhatatlanul azon az uton van, hogy divatossá váljék. Most már nemcsak a politikában emlegetik, hanem már az operette terén is kezd népszerűvé lenni. Lehar hazánkfia fülbemászó muzsikája révén. Immár harmadizben gyönyörködünk **A vig özvegy** szép melódiáiban, s élvezetünk nem hogy csorbult volna, hanem ellenkezőleg egyre növekvőben van.

A vasárnapi és szerdai előadás simább összjátékával határozottan jobb volt a bemutatónál, csak az a kár, hogy a sok remek énekszám közül ezuttal is csupán a II. felvonásbeli induló szeptett birt teljes mértékben érvényesülni. Amit azonban nem győznek hanggal, azt színészeink busásan pótolták friss, ötletes játékokkal és fürge, tüzes táncokkal, amiben természetesen Révész Ilonkát illeti meg a tabér. De bőven kijutott a tapsból Remete pompás Danilójának, Sik kitűnő Nyegusának és a Camille (Nagy) — Valencienné (Ragányi) szerelmes párnak is.

Nem ártana azonban, ha az igazgató a temburások mellé még egy szerb nemzetiségű parasztleányt is szegődtené, aki a lehetetlen táncot lejtő hölgyeket és urakat megtanítaná arra, hogyan kell kólót járni. Másutt ez talán nem lényeges, de minálunk, ahol minden gyermek ismeri a szerb táncokat, az ilyesmit nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A hajduk hadnagyá-nak keddi előadását merő kiméletességből hallgatással mellőzöm, amiért mind a társulat, mind pedig az igazgató érthető okoknál fogva bizonyára nem fog nehezteni. De aztán elég is volt ám az ilyen „ü n n e p i” előadásokból.

A letűnt mult lovagi erényei és a jelenor anyagias gondolkozása közti ellentétet példázza Mikszáth Kálmán Uj Zrinyiasza nyomán Csergő Hugó **Lovag ur** c. vígjátéka. Mig azonban ez a szembeállítás a regényben vagy az elbeszélő irodalom más váltájában egy kedves költői ötlet vonzó közvetlenségével hat, addig a színpadon már mint bántó anachronizma, mint a valószínűtlenségeknek szakadatlan láncolata jelentkezik. Hiába mondják, hogy Kázmér lovag és György apródja azokat szörvonyosan felbukkanó ábrándos idealistákat jelképezik, akik eszményképüket a megszentelt hagyomány fonalán a lovagkor erkölcsi- és becsületkódexében keresik, akik mitsem akarnak tudni a szellemi értékek folytonos átalakulásáról, a szokások és nézetek állandó változásáról, — a néző egy pillanatra sem tud azon benyomástól szabadulni, hogy itt tulajdonképpen egy ügyes misztifikáció kiszemelt áldozata. Bármilyen jóízűn mulassunk is az egymásra ütköző ellentétek komikumán, akár milyen szépeknek találjuk is a szerelmes apród

zengzetes zerszeit és bármily tetszetősnek az erősen idealizált lovagi intézmény bájos romantikáját, a lovagvár bizony csak légvár marad, a lovagok, csatlósok mindmegannyi kísértet, hazajáró lelkekben pedig már nem hisz a modern kor szkeptikus gyermeke.

S éppen ez a darab bibéje. Kétségtelesen érdemes és költői szépségekben gazdag mű Csergőnek ez az alkotása, de műfajt tévesztett; regénybe, nem színpadra való ez a téma. S ha már színre viszik, még a Csergőhöz hasonlóan sikerült feldolgozásban is, az előadás mindenképpen olyan legyen, hogy a mű jeles tulajdonságait, kiváló előnyeit minél jobban kidomborítsa, gyengéit és szépséghibáit pedig minél ügyesebben tompítsa és leplezze. A esütörtöki hevenyészett és szakadozott előadás, sajna, éppen az ellenkező célt szolgálta. Ami igazi poézis van e vígjátékban, az a szerepnemtudásban egymással szinte vetélkedő közreműködők jóvoltából gondosan elszikkasztódott, ami finom komikum rejlik benne, azt meg a szokott tulhajtások és megbocsáthatatlan szertelenségek a vásári komédia alacsony színvonalára szállították le. Az olyan visszataszító fickándozás pl., amit a karzat röheje után sovárgó Kabos mint Ozorai mivelt, a cirkuszporond Augusztiának szerepében talán megfelelő, de egyenesen tűrhetetlen egy a Lovag ur jellegével bíró darab keretében. Ez a szemrehányás különben, alig némi enyhítéssel, a II. felvonás majdnem összes szereplőire is kiterjeszhető, a miért nem átalították léha bohóckodással a mű szellemét és tónusát szándékosan meghamisítani.

Egyebekben a száraz próza emberei, élükön Szabados Gizivel (Alice) és Sik Rezsővel (Hort), jobban váltak be a dallamos versek folyton akadozó szavalóinál.

Gárdonyi Géza pénteken bemutatott **Fehér Anna** c. betyártörténete egy tiszta, nemeslelkű porleány szomorú tragédiáját tárgyalja, aki szerető menyasszony léteire áldozatul oda dobja szűzies ártatlanságát az élvágyó szolgabírónak, csak hogy a rögtönítelő („hamar-“) bíróságtól lökötés miatt halálra ítélte László bátyját megmentse. A törvény e gaz és állatias képviselője azonban kijátsza naiv hiszékenységét, a kivégzés megtörténik, mire Anna, a Vörös talár Janettájának példájára, leszurja élete megrontóját s aztán, a nagy lelki rázkódás folytán megtévelyedik.

Amilyen egyszerű, éppen olyan megható történet. Magyar a levegője, tipikusan magyar minden egyes alakja és zamatosan magyaros a nyelve. Kiváló jellemző erővel megírt igazi népdráma, egyenes folytatása annak a népszínműből sarjadzott iránynak, melynek kiinduló pontja Gárdonyi első darabja: A bor.

A címszerepben S. Kürthy Margit jeleskedett, akinek legnagyobb dícséretül azt róhatjuk fel, hogy minden ízében valóban Fehér Anna volt. Lászlót Remete, a bestiális szolgabíró pedig Sik adta helyes felfogással és sok rutinnal. Epizód szerepükben elismerésre méltó alakítást nyújtottak még Szabados Gizi (Luca), Erneyei (Mihály) és Solymosi mint cigányprimás.

A szombati **Sulamith**-reprise a sikerültebb előadások közé sorozható, amennyiben a szereplők, a IV. képben tapasztalt izetlen kedélyeskedéstől eltekintve, ez egyszer ismét komolyabb igyekezettel legalább némi összjátékra törekedtek.

Sz. Pozsonyi Lenke Sulamithja nem volt egységes alakítás, mert míg helyenként igazán szép és érzelmes éneke osztatlan tetszésben részestült, addig játékának drámai kitéréseit

néha már csak egy rövidke lépés választotta el az akaratlan komikumtól. Remete az utóbbi napokban végzett nagy munka következtében megviselt hangjával és kissé lagymatag játékával túlságosan kimerültnek látszott, sem hogy Absolon kétnejűségének nehéz problémáját eredményesen megoldhatta volna. Abigail szerepében Révész Ilonka keltett kellemes feltűnést még pedig nem annyira a nála már megszokott sikkes táncal, mint inkább szívhez szóló, mélyen átértett játékaival. A 3 kérés közül csak Szalóki pompás Jeremiása vált be, a másik kettő egyszerűen agyonmókázta a szerepét. Jónak bizonyult még Gózon tréfás Zingitangja, Sik tiszteletreméltó Monach ja s elfogadhatónak ezuttal a sokat gáncsolt karéneke is.

A vasárnap este bemutatott s **Berger Zsiga** névre keresztelt sületlenség a lápvirágok közül való, még pedig ezeknek a kores fajtájából. S amilyen a darab, olyan volt az előadás is: élvezhetetlen, a szó legszorosabb értelmében.

Mint ha a szereplők csak azt akarták volna félre nem érthető módon demonstrálni, hogy hol végződik a színész és hol kezdődik a ripacs. Talán felesleges hozzátennem, hogy ezen fáradozásuk a legfényesebb sikerrel járt, de ismétlődök ez a jóízű, a komolyság és a saját hivatásuk ellen elkövetett merénylet még egynehányszor, s könnyen megtörténhetik, hogy a közönség egy része visszaköveteli majd a belépdi díjat. Ugyan hol rejtőzik ilyenkor s tulajdonképpen mire való a mi P. betűs színházi bizottságunk, ha nem tudja az ilyen színpadi botrányokat megakadályozni?

A Cabaret estély műsora is bizony kurta koresma izű volt egy kissé. Nevezetessége mindössze abban állott, hogy a dalnak valami ismeretlen fajtáját csempészték be „Couplette“ néven. Hát jó órában legyen mondvá, máskor csak jelezzék azt annak, ami: couplet, vagy kuplé, s ne reformálják oly szörnyűségesen a francia nyelvet. Erről különben eszembe jut, hogy Lili (Haraszti) is helyesen tenné, ha megkérné Fischer I. Bernát papáját, hogy a következő Cabaret-estélyig sebtiben még egy pár francia leckére járassa.

Igaz, őszinte sikere a darabban csak a mindig komolyan, egész ambícióval játszó Szalókinak volt, a cabaret-estély műsorán belül pedig Sz. Pozsonyi Lenkének szépen és könnyedén előadott stakkato keringőjeért és Révész Ilonkának bájosan elcsicsergett 3 kuplészerű daláért.

-e.

Művészet — Irodalom.

„Karácsony“ a címe annak a nagyszabású, művészi fényvel kiállított albumnak, mely mint a „Vasárnapi Ujság“ karácsonyi melléklete mint évenként, most is megjelent. Az album nagy mennyiségű, legjelesebb íróinktól származó s kiváló rajzolóművészeinktől illusztrált szépirodalmi közleményt ad; ezek írói közt vannak: Mikszáth Kálmán, Szikra (gróf Teleki Sándorné), Bereczik Árpád, Pekár Gyula, Szöllösi Zsigmond, F. Káfiga Margit, Erdős Renée, Zempléni Árpád, Telekes Béla, Lampérth Géza, Sajó Sándor stb. A rendkívül nagyszabású szép illusztráción kívül az albumhoz négy művészi kivitelű, az eredetiek szépségeit, hiven és teljesen visszaadó színes képmelléklet is járul, ezek között van a Szépművészeti Múzeum egyik legbecsesebb gyöngye, Piombo világhírű férfiareképe, mely most jelen meg először színes reprodukcióban. Ezt a díszes és tartalmas albumot, melynek bolti ára 3 kor.,

a „Vasárnapi Ujság“ előfizetői — az újévkor ujjonnan belépők is — ingyen kapják. A Vasárnapi Ujság, amelynek előfizetési ára 4 kor. negyedévre, a magyar művelt családok régi kedvelt lapja, hétről hétre magas irodalmi színvonalon álló regényekkel, elbeszélésekkel, versekkel s a művelődés haladásáról tájékoztató közleményekkel, gondos kivitelű s nagyszabású képekkel szolgál olvasóinak. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, Egyetem-utca 4.)

Közgazdaság.

A boritaladó ellen. A boritaladó eltörlése érdekében a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége tudvalevőleg nagyarányú mozgalmat indított. Hogy ez a kérdés a magyar borászatnak milyen életbevágó érdekét érinti, azt nem szükséges vidékünk bortermelő lakosságának hőbberben magyaráznunk. De nemcsak bortermelőink sorsára, hanem közvetve egész közgazdaságunk fejlődésére is igen nagy horderejű ennek a káros és igazságtalan adónemnek a megszüntetése, amely a borfogyasztás fellendítésével együtt, széles társadalmi rétegek könnyebb boldogulását volna hivatva előmozdítani. A mozgalom jogosultságát és elsőrangú fontosságát csak az elfogult fiskális politika nem látja be. A pénzügyi érdekek egyoldalú szemmel tartásával első pillanatra visszariadó tónak tűnik fel, hogy a boritaladóból származó mintegy 16 milliónyi évi bevételt, vagy annak egy tetemes részét az államháztartás nélkülözni legyen kénytelen. Ha azonban tekintetbe vesszük azt, hogy mostani igazságtalan adórendszerünk egytelől súlyos terheket rak a gyengébb adózók vállaira, másfelől jelentékeny jövedelemforrásokat kiaknáztatlanul hagy, nem nehéz annak a belátására jutnunk, hogy a bortermelők igazságos követelésének megvalósulása végeredményében nem az állam jövedelmeinek csökkenését, hanem a terheknek igazságosabb megosztását jelentené. Arról pedig fölösleges sokat beszélni, hogy azok a gazdasági előnyök, amelyek a boritaladó megszüntetésének nyomában járnának, egyúttal az adóforrásoknak jelentékeny gyarapodását vonnák maguk után. Mindenképpen kívánatos tehát, hogy a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének mozgalma a lehető legteljesebb sikerrel járjon. A szövetség, amint tudva van, 1907. január 6-ára országos értekezletet hívott össze Budapestre. Az országos értekezlet egyetlen tárgya a boritaladó eltörlésének vagy lényeges leszállításának követelése. Hogy ennek a követelésnek a kellő erkölcsi súlya legyen, ahhoz szükséges, hogy az összes borvidékek érdekeltsége mennél nagyobb számban vegyen részt az értekezleten. Országos érdekből, de vidékünk külön érdekéből is melegen ajánljuk figyelmébe bortermelőinknek, borkereskedőinknek és mindazoknak, akiket e nagyfontosságú ügy bármely vonatkozásban érdekel, hogy vegyenek részt a január 6-iki értekezleten. A részvétel, az utazási költségeken kívül, amelyekre nézve jelentékeny kedvezmények vannak kilitásba helyezve, semmiféle más megterheléssel nem jár. Mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének központi irodája: Budapest, VI. Andrassy ut 23.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: közepminőségű jobb és elsőrendű széna 2.50—3.25., muhar 3.25., alomszalma 1.70, zsupszalma 2.10, szecska 2.25, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.60—2.80, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.50, tengeri 5.00, rozs 6.40, árpa 6.60 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.**Önkéntes árverés.**

Torzsán MACHMER JÁNOS pékla-pusztai rizstelepén 1907. évi január hó 13-an délelőtt 10 órakor a következő ingók — birtokeladás folytán önkéntes árverés alá kerülnek — és pedig:

30 drb jó minőségű igás ló,
12 drb félvérű csikó,
30 drb igás ökör.

10 drb göből ökör és körülbelül 100 drb erdélyi tinó, valamint az összes gazdasági felszerelések.

Érkező vevők részére fenti napon a reggeli vonatok megérkezésénél elegendő kocsik fog rendelkezésre állani.

2-1

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906. évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

||| **Gözfürdő:** |||

Urak részére

mindennap déli 1 óráig
: kedden délután is. :

∴ **Hölgyek részére** ∴

hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton
d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden és iskolásleányok részére fürdőjegyek csak szerdán d. u. adatnak ki.

Allandóan friss víz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász
a fürdőben.

Telefon. Ujságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bár

mely naptól fogva lehet.

A fürdőárak a jegyelárusítóknál

és Zsulyevits Mihály fürdő-

fodrásznál megtudhatók.

Pályázati hirdetmény.

A zombori kerületi betegsegélyző pénztárnál lemondás folytán megüresedett pénztári titkári állásra pályázat hirdettetik, felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket legkésőbb 1907. január hó 14-én déli 12 óráig a pénztár igazgatóságához nyujtsák be.

Az állás ideiglenesen töltetik be és a megválasztott csak megfelelés esetén fog állásában véglegesítettetni.

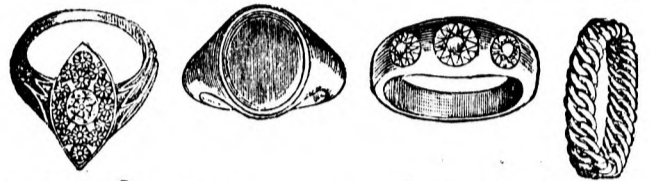
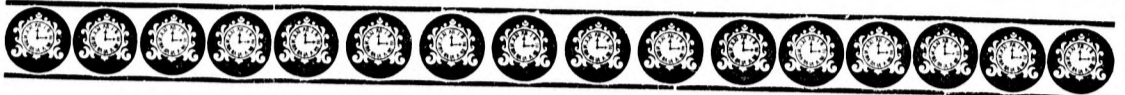
A magyar és német nyelvben való fogalmazási jártasság feltétlenül megkívántatik.

Javadalmazása évi 1080 korona havi előleges részletekben.

Az állás 1907. január 15-én foglalandó el.

Zombor, 1906. december 31-én.

Az igazgatóság.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK.

Ékszer, óra, brillant és gyémánt-árak, ezüst- és chinaezüst disztárgyak, evőeszközök dus választékban a legszebb és legolcsóbb kivitelben

kapható

Keszler Dezső

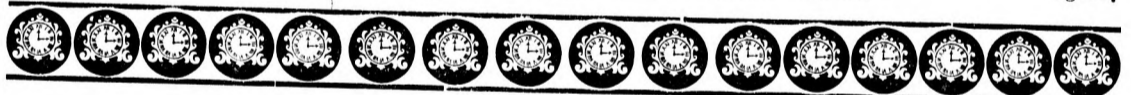
órák és ékszerész, zálogházi becsüs,

Zombor, főutca.

A híres „WALTHAM” zsebórák egyedüli raktára. 20 évi jótállás mellett.

Ugyanitt egy zálogházból visszamaradt teljesen új **PHONOGRAPH** 10 darab dupla lemezzel olcsó árban eladó.

8-7

KENDER-IPAR.

== Egy a legújabb **találmányaim** az ==

EPOCHAL KENDERTÖRŐGÉP

a gróf Chotek-féle kendergyárban Futakon üzemben látható.

További szabadalom alatt lévő új találmányaim a következők: a „TEMPERAER” kenderáztató, amellyel lágy vízzel 48 óra és kúvízzel 70 óra alatt az áztatás befejezhető. Ezen eljárás mellett áztatott kender minőség és színben az olasz kender majdnem túlhaladja, a „FUROR” szárítókészülék, amely fehéritő szerkezettel is bír és végre a „DUPLET” tilológép.

Kender kikészítőtelepeket saját rendszerem szerint szövetkezeti uton alapítok és berendezek.

Érdeklődőknek szívesen szolgállok felvilágosítással.

Ifj. THIEL KONRÁD,

Futakon. (Bácska.)

10-5

Legfinomabb
teaskanna védjeggyel ellátott
teakeverék

kapható: *—7

Weidinger S. és Zs.
és **Veszelinovits Péter** urak
kereskedéseiben **Zomborban.**

6525. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Jánoshalma községben 16186. alisp. 958. jkv. 1906. sz. törvényhatósági jóváhagyó határozattal rendszeresített községi irnoki állás betöltése céljából a pályázatot meghirdetem és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **1907. évi január hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állással egybekötött 600 kor. évi készpénzfizetés, a jóváhagyás alatt álló 80/kgy. 1906. sz. képviselőtestületi határozattal 800 koronára emeltetett fel.

Az anyakönyvi ügyekben való jártasság megkívántatik.

Bácsalmás, 1906 december 22-én.

SZUTRÉLY LIPÓT,
főszolgabíró.

2--2

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK

KIADÓ-

HIVATALÁBAN.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levél cím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

BUDAPESTEN

AZ EGYETLEN

FÜGGETLEN

ELLENZÉKI

nagy napilap

„A Z U J S Á G.”

Előfizetési ára:

Egész évre	:	:	:	:	:	:	28	kor.
Fél évre	:	:	:	:	:	:	14	”
Negyedévre	:	:	:	:	:	:	7	”
Egy hónapra	:	:	:	:	:	:	2.40	”

Megrendelési cím: **„AZ UJSÁG”** kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.